

українське «авіаційне» законодавство; 3) корпоративні авіаційні правила (нормативні документи експлуатантів) [3, с. 14].

Система законодавства повітряного права містить сукупність нормативно-правових актів, які визначають: загальні засади діяльності в галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України; правові засади стратегічного розвитку авіаційно-транспортної системи; правові засади забезпечення авіаційної безпеки, безпеки польотів, порядок і правила здійснення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації; порядок застосування заходів юридичної відповідальності за порушення законодавства в галузі цивільної авіації тощо.

Основною проблемою для розвитку системи законодавства повітряного права України є те, що органами державної влади здійснюється недостатньо щодо уніфікації та систематизації нормативно-правових актів. Головними перспективами для розвитку системи законодавства повітряного права України є: вдосконалення якості нормативно-правових актів, актів і норм стосовно повітряного перевезення і простору на основі іноземних/ міжнародних норм (на прикладі країн: Німеччини, Японії, США, Китаю, які дадуть можливість покращення повітряного права України.

Література

1. Раскалей М.О. Імплементация норм международного права у внутрішнє право держав: автореф. дис... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 21 с.

2. Цимбалюк В.С. Поняття, предмет, структура повітряного права та його місце в системі права України. URL: http://www.law.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2007/statji_n3_4_2007/Cimbalyk_9.pdf

3. Баган Я.Й. Адміністративно-правове забезпечення функціонування авіаційного транспорту в Україні: автореф. дис... канд. юрид. наук. Дніпро, 2018. 22 с.

УДК 347.82 (043.2)

Ткачук С.Р., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

СТАНОВЛЕННЯ АВІАЦІЇ ТА ЇЇ ВИДАТНІ ВІНАХІДНИКИ

Авіація є однією з наймолодших галузей техніки. З латинської «avia» – це птах. Лише наприкінці ХІХ століття людина змогла піднятися в повітря. На створення літака людство наштовхнуло

споглядання за повітряним змієм. Адже у польоті змії має ту ж основу, що й крило літака, а в небі їх тримає підйомна сила повітряного потоку.

Винахідник першого літака О.Ф. Можайський також спробував літати на змієві. Але його змії був величезним, щоб підняти його в повітря, знадобилось троє коней. Для того, щоб літак міг літати, йому потрібен був сильний і легкий двигун.

Першими в історії авіації були планер О. Ліліенталя (середина 90-х років XIX ст.); літак О. Можайського (1882 р.); літак К. Адера (1890 р.); літак братів Райт (1903 р.). У травні 1910 року в Києві був побудований перший літак повністю з вітчизняних матеріалів. Піднявся в повітря на ньому його конструктор, професор Олександр Кудашев.

У Києві Петро Нестеров, автор «мертвої петлі», у 1913-1914 рр. займався вдосконаленням конструкції літака «Ньюпон-4», розробляв дослідну конструкцію семициліндрового двигуна потужністю 120 к.с. з повітряним охолодженням.

У серпні 1913 року провів груповий переліт ланкою з трьох літаків за маршрутом Київ-Остер-Київ з посадками на польових аеродромах. Під час польоту вперше в історії авіації проводилась маршрутна кінозйомка.

27 серпня 1913 року в Києві над Сирецьким полем П.М. Нестеров вперше у світі виконав на літаку «Ньюпон-4» з двигуном потужністю 70 к.с. замкнуту петлю у вертикальній площині.

Дмитро Павлович Григорович став автором ідеї першого у світі гідролітака і першого у світі винищувача з шасі, що забирається в повітрі. Д.П. Григорович, який був студентом Київського політехнічного інституту, активно займається в авіаційному гуртку. Він працював над створенням першого спортивного літака, якого назвав «Г-1». На початку 1913 року Д. Григорович спроектував перший у світі гідролітак «М-1», а пізніше – «М-2» і «М-4», котрі використовували у якості злітної і посадкової смуги водяний простір.

Найвизначніша епоха розвитку авіації в Україні пов'язана з ім'ям геніального конструктора Київського Окремого Конструкторського Бюро Олега Костянтиновича Антонова. У роки Другої світової війни конструктор створював вантажні, десантні, транспортні планери для армії. А з 1946 року почав працювати для Аерофлоту. Був спроектований і побудований літак АН-2, який і до сьогодні працює на господарських роботах в Україні.

Після О.К. Антонова Київське ОКБ очолив генеральний конструктор Петро Васильович Балабуєв. Традиції ОКБ продовжились у створенні вантажного літака «Мрія», який здатний

виводити на стартову висоту космічні кораблі багаторазового використання типу «Буран» для запуску в космічний простір; пасажирського літака з принципово новим конструктивним рішенням турбогвинтових двигунів і на подібному принципі – літака для гасіння лісових пожеж. Літаком Ан-70 зацікавилися на Близькому Сході та в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, зокрема в Об'єднаних Арабських Еміратах, Індії та Китаї. Історія українського літакобудування продовжується. Проект «Прогнозування авіаційного шуму» виконується разом із університетом м. Халл (Великобританія). У результаті виконаних досліджень отримано й обґрунтовано нові моделі поширення шуму від літаків в умовах різних типів покриття поверхні, що відбиває звукові хвилі вздовж шляху поширення.

Отримані результати сьогодні використовуються та вдосконалюються у процесі виконання проекту Виконуються дослідження з регулювання впливу на навколишнє середовище за проектом ЄЕС Х2-NOISE «Стратегія розроблення засобів оцінки та регулювання впливу шуму в межах збалансованого підходу ICAO та глобальної екологічної місткості навколишнього середовища». Конкуренцію вітчизняним літакам складають канадський CRJ-700, бразильські Embraer 170 і 190 тощо.

Отже, Україна як одна із семи провідних авіаційних держав, маючи давню авіаційну історію та можливості, повинна зберегти свій статус на міжнародній арені. Але для цього необхідно створювати умови для оздоровлення та розвитку вітчизняного авіабудування на сучасному етапі.

Література

1. Витоки української авіації. URL: <http://kpi.ua> (дата звернення: 19.10.2020).
2. Олександр Можайський – винахідник першого літака. URL: <http://library.khai.edu> (дата звернення: 19.10.2020).